

Tillsynsplan

Datum: 2017-04-06

Diarienumr: SSM2017-867

Dokumentnr: SSM2017-867-5

Produkter som strålar

Ansvarig handläggare: Martin Lindgren

Arbetsgrupp: Skriv här.

Samråd: Skriv här.

Godkänt av: Torsten Augustsson

Marknadskontrollplan för 2017

Sammanfattning

Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM) har mandat att utöva tillsyn i form av marknadskontroll av produkter som strålar. Fokus för 2017 ligger på att slutföra den påbörjade kontrollen av kosmetiska produkter med laser eller IPL. Under åren 2018-2019 ingår starka laserpekare, discolasrar, vapensikten med laser och kosmetiska produkter i SSM:s marknadskontrollprogram. Syftet med marknadskontrollen är att skydda slutanvändares hälsa och säkerhet samt miljön med avseende på strålning. Åtgärderna syftar även till att säkerställa likvärdiga konkurrensförhållanden mellan ekonomiska aktörer.

Bakgrund

Sedan den 1 september 2014 är myndigheten marknadskontrollmyndighet för produkter som alstrar strålning. Ansvaret omfattar både konsumentprodukter och professionella produkter. Uppgiften att minimera riskerna med strålning som används i produkter framgår även av förordning med instruktion för Strålsäkerhetsmyndigheten, liksom av strålskyddsförordningen och strålskyddslagen.

Mål för SSM:s marknadskontroll

SSM arbetar för att minimera riskerna med strålning som används i produkter eller som uppstår som en biprodukt vid användning av produkter. Marknadskontrollen syftar till att skydda arbetstagare, konsumenter och andra användares säkerhet och hälsa. Medborgare har rätt till ett likvärdigt skydd på hela den gemensamma marknaden, oberoende av produktens ursprung.

Rättslig grund

SSM har det övergripande ansvaret för strålsäkerhet i Sverige vilket innebär att myndigheten även gör marknadskontroll på det icke harmoniserade området. Tillsyn utövas med grund i speciallagstiftningen strålskyddslagen (1988:220) och föreskrifter. I SSM:s föreskriftsserie finns specifika säkerhetskrav på produkter inom områdena

- laser, starka laserpekare och intensivt pulserat ljus (SSMFS 2014:4)
- mikrovågstorkaggregat (SSMFS 2012:1)
- solarier (SSMFS 2012:5)

Produktsäkerhetsdirektivet är tillämpligt när SSM stoppar försäljning av laserpekare eller andra produkter med laser av hälso- och säkerhetsskäl under förutsättning att laserpekarna kan göras tillgängliga för konsumenter och att under rimligen förutsebara förhållanden kan komma att användas av konsumenter.

Laserpekare eller andra produkter med laser som inte kan göras tillgängliga för konsumenter och som under rimligen förutsebara förhållanden inte kan komma att användas av konsumenter omfattas av varuförordningens förfarande.

Om en produkt kan bli tillgänglig för konsumenter måste avgöras från fall till fall. Ett relevant kriterium kan vara att producenten har vidtagit åtgärder för att se till att produkten enbart kan köpas av företag och inte av konsumenter.

Om myndighetens beslut att stoppa försäljning av laserpekare eller andra produkter med laser grundar sig på andra skäl som t.ex. miljöskäl är varuförordningens förfarande tillämpligt.

Omvärldsbevakning och urval

En aktiv bevakning av media i allmänhet, statistik inom ramen för myndighetssamarbete, information i samband med tillståndsprovning, samt frågor, anmälningar eller underrättelser från konsumenter, ekonomiska aktörer och andra myndigheter ger underlag för SSM:s marknadskontroll och förebyggande arbete. Valet av produktgrupper för planerade riktade marknadskontrollinsatser baseras i stort på vilka brister som uppmärksammas i samband med omvärldsbevakningen.

Kontrollmetoder

SSM kan bedriva marknadskontroll genom följande:

- Riktade insatser mot tillverkare/importörer eller distributörer
- Riktade insatser i samarbete med Tullen
- Riktade insatser på mässor eller utställningar
- Riktade insatser i samarbete med andra myndigheter i Sverige

Reaktiv marknadskontroll

Myndigheten tar emot anmälningar från konsumenter eller underrättelser från företag, andra myndigheter och konkurrenter. Varje ärende handläggs och risken med produkten bedöms. Krav på åtgärder ställs i de fall produkten medför en risk som bedöms kunna orsaka skada på person.

Samverkan

Det finns flera myndigheter som har huvudansvar för produkt direktiv där produkterna även kan ha egenskapen att användningen medför strålning. I det sammanhanget finns det möjlighet till samverkan med bl.a. Konsumentverket när det t.ex. gäller lasrar som ingår i leksaker (Leksaksdirektivet), Elsäkerhetsverket när det t.ex. gäller lasrar som drivs av elnätet (Lågspänningsdirektivet) eller Läkemedelsverket när det t.ex. gäller lasrar som används inom vården (Medicintekniska direktivet).

Förslag till marknadskontrollplan

Marknadskontrollinsatser år 2017

Följa upp: -

Påbörja: -

Slutföra: Kosmetiska produkter med laser eller IPL

Marknadskontrollinsatser år 2018, preliminärt

Följa upp: Laserpekare

Påbörja: Discolasar

Slutföra: -

Marknadskontrollinsatser år 2019, preliminärt

Följa upp: Kosmetiska produkter med laser eller IPL

Påbörja: Vapensikten med laser

Slutföra: Discolasar